23/05/2021

Η ενθύμηση των θυμάτων της Γενοκτονίας στην Παναγία Σουμελά

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας

Την Κυριακή του Παραλύτου στο Πανελλήνιο Ιερό Προσκύνημα της Παναγίας Σουμελά τιμήθηκε η μνήμη των θυμάτων της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου με τη συμμετοχή των Πολιτικών και Στρατιωτικών Αρχών της Ημαθίας και εκπροσώπων πολλών Ποντιακών Σωματείων.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων λειτούργησε και κήρυξε το θείο Λόγο. Στη συνέχεια τέλεσε μνημόσυνο για τα θύματα της Γενοκτονίας και εκφώνησε επίκαιρη ομιλία. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με τρισάγιο και καταθέσεις στεφάνων στο μνημείο του Υψηλάντη που βρίσκεται πλησίον του Ιερού Ναού.

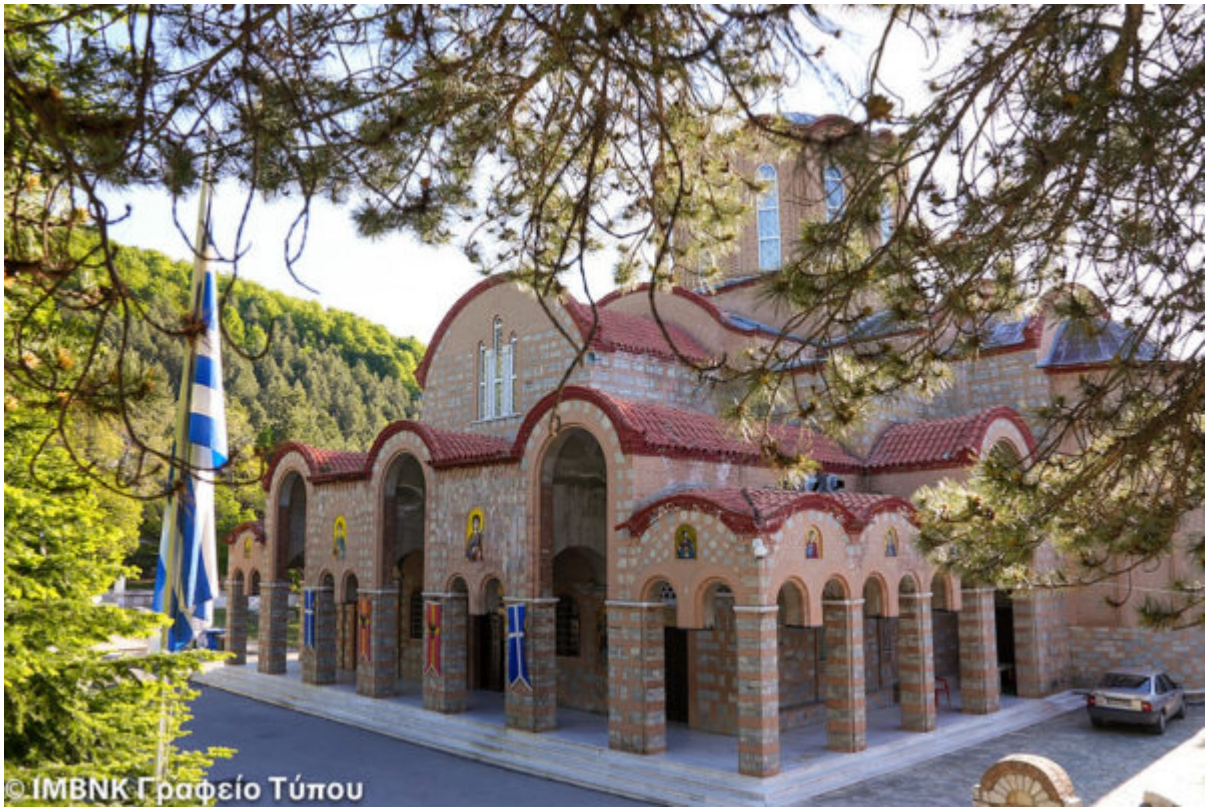
© ΙΜΒΝΚ Γραφείο Τύπου

© ΙΜΒΝΚ Γραφείο Τύπου

© ΙΜΒΝΚ Γραφείο Τύπου

Στο κήρυγμά του ο Σεβασμιώτατος τόνισε:

«Ἴδε ὑγιής γέγονας, μηκέτι ἁμάρ-τανε, ἵνα μή χεῖρόν σοί τι γένηται».Τέσσερις εἰκόνες μᾶς παρουσίασε τό σημερινό εὐαγγελικό ἀνάγνω-σμα. Ἡ πρώτη εἰκόνα εἶναι ἑνός δυστυχισμένου ἀνθρώπου, ἑνός παραλύτου, ὁ ὁποῖος ἀνάμεσα σέ ἄλλους ἀσθενεῖς ἀνθρώπους, τυ-φλούς, κωφούς καί ἀναπήρους, περιμένει ἐπί τριάντα ὀκτώ χρόνια τή θεραπεία του, περιμένει μήπως προφθάσει νά μπεῖ μέσα στήν Προ-βατική κολυμβήθρα, ὅταν θά κατέλ-θει ὁ ἄγγελος γιά νά ταράξει τό νερό, ὥστε νά θεραπευθεῖ.

Ἡ δεύτερη εἰκόνα εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ πού μέ στοργή τόν πλησιάζει καί τόν θεραπεύει. Ἡ τρίτη, εἶναι ἡ θλιβερή εἰκόνα τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι βλέπουν ἕναν συνάνθρωπό τους, ὁ ὁποῖος μετά ἀπό τριάντα ὀκτώ χρόνια στέκεται καί πάλι στά πόδια του καί σηκώ-νει τό κρεβάτι του γιά νά ἀπο-μα-κρυνθεῖ ἀπό ἐκεῖ πού

περίμενε τό-σα χρόνια, καί τό μόνο πού ἔχουν νά τοῦ ποῦν εἶναι ὅτι ἦταν Σάβ-βατο καί δέν ἐπιτρεπόταν νά ση-κώσει τό κρεβάτι του, νά ἐργασθεῖ δηλαδή.

Ἡ τέταρτη τέλος εἰκόνα εἶναι αὐτή τοῦ Ἰησοῦ, πού συναντᾶ καί πάλι τόν πρώην παράλυτο, γιά νά τοῦ ὑπομνήσει μέ ἀγάπη ὅτι εἶναι ἤδη ὑγιής καί θά πρέπει νά ἀπο-φεύγει τήν ἁμαρτία γιά νά μήν πά-θει κάτι χειρότερο.

«Ἴδε ὑγιής γέγονας, μηκέτι ἁμάρ-τανε, ἵνα μή χεῖρόν σοί τι γένηται».

Ἄς σταθοῦμε γιά λίγο σέ αὐτήν τήν τελευταία εἰκόνα.

Ὁ Χριστός δέν ἐννοεῖ μέ τήν προτροπή του πρός τόν παράλυτο ὅτι ἡ ἀναπηρία ἀπό τήν ὁποία ὑπέ-φερε ὀφειλόταν σέ κάποια ἁμαρ-τία, ὅπως πίστευαν πολλές φορές οἱ Ἰουδαῖοι. Εἶναι, ἄλλωστε, πιθα-νόν, νά εἶχε γεννηθεῖ ὁ ἄνθρωπος παράλυτος, γι᾽ αὐτό καί βρισκόταν στή θέση αὐτή ἐπί τριάντα ὀκτώ χρό-νια καί περίμενε.

Αὐτό πού ἐννοεῖ ὁ Χριστός εἶναι ἡ ἀνάγκη νά προσέχει στό ἐξῆς νά μήν πέσει στήν ἁμαρτία, διότι αὐτό πού μπορεῖ νά πάθει ὁ ἄνθρωπος ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας εἶναι πολύ σοβαρότερο ἀπό αὐτό τό ὁποῖο μπορεῖ νά τοῦ δημιουργήσει μία σω-ματική ἀσθένεια, γιατί ἡ ἁμαρ-τία δημιουργεῖ ψυχικές ἀσθένειες καί βλάβες, οἱ ὁποῖες εἶναι πολλές φορές ἀθεράπευτες καί ἀμετάκλη-τες καί μποροῦν νά ὁδηγήσουν τόν ἄνθρωπο ἀκόμη καί στόν πνευ-μα-τικό θάνατο.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐνδιαφερόμεθα συνήθως γιά τίς σω-ματικές μας ἀσθένειες. Ἐπισκε-πτό-μεθα ἰατρούς, κάνουμε ἐξετά-σεις, παίρνουμε φάρμακα καί φροντίζουμε νά θεραπευθοῦμε ἀπό ὅ,τι μᾶς ταλαιπωρεῖ καί μᾶς κάνει νά ὑποφέρουμε σωματικά. Κάνου-με ὅμως τό ἴδιο καί γιά τίς ἀσθέ-νειες τῆς ψυχῆς μας; Ἐνδιαφερό-μεθα γιά τήν ὑγεία της; Φροντίζου-με νά ἐξετάζουμε τήν ψυχή μας καί νά ἐλέγχουμε ἄν ἀσθενεῖ ἤ ἄν ἔχει τραύματα καί πληγές πού δημιουρ-γοῦν ἡ ἁμαρτία, τά πάθη καί οἱ ἀδυ-ναμίες μας, οἱ ἁμαρτωλοί λο-γι-σμοί καί οἱ πονηρές ἐπιθυμίες; Ἐπισκεπτόμεθα τούς πνευμα-τι-κούς ἰατρούς, οἱ ὁποῖοι μποροῦν νά διαπιστώσουν τίς ἀσθένειες καί τά τραύματα τῆς ψυχῆς μας, νά δια-γνώσουν τίς αἰτίες πού τά προκά-λεσαν καί νά τά ἐπιδέσουν, ἐπιχέ-οντας, ὅπως ὁ καλός Σαμαρείτης τῆς παραβολῆς, «ἔλαιον καί οἶ-νον», τή χάρη δηλαδή καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, καί ἀκόμη νά μᾶς δώσουν τά κατάλληλα φάρμακα, τά ὁποῖα θά μᾶς θεραπεύσουν, καί πάνω ἀπό ὅλα τό φάρμακο τῆς ἀθα-νασίας, τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τό ὁποῖο παρέχει ἡ Ἐκκλησία μας μέ τό θεοσύστατο μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας;

Ἐάν δέν ἔχουμε ἐνδιαφερθεῖ μέ-χρι τώρα γιά τήν ὑγεία τῆς ψυχῆς μας, ἐάν δέν ἔχουμε φροντίσει νά τήν ἐξετάσουμε, νά τήν ἐλέγξουμε καί νά τήν θεραπεύσουμε, ἐφόσον χρειάζεται, τότε εἶναι ἀνάγκη νά τό κάνουμε. Εἶναι ἀνάγκη νά σπεύ-σουμε στόν κατάλληλο ἰατρό πού μπορεῖ νά μᾶς βοηθήσει, ἀλλά καί νά φροντίσουμε καί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι νά τήν προστατεύουμε ἀπό τήν ἁμαρτία καί τίς πτώσεις σέ αὐτήν, νά

τήν προστατεύουμε ἀπό κάθε τι πού τήν λερώνει καί τήν μολύνει, ἀπό κάθε τι πού τῆς δημιουργεῖ πληγές καί ἀποστήματα, ὥστε νά μήν νοσήσει βαρειά, ἤ, ἐάν νόσησε ἤδη, νά θεραπευθεῖ.

Καί ἀκόμη ἄς φροντίζουμε νά τήν τροφοδοτοῦμε μέ τή μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, μέ τήν προσευχή, μέ τόν ἀγώνα μας ἐναντίον τῶν πειρασμῶν, μέ τήν προστασία πού τῆς παρέχει ἡ ταπεινοφροσύνη καί ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά μήν τήν τρυποῦν «τά πεπυρωμένα βέλη τοῦ πονηροῦ» καί νά μήν τήν τραυμα-τίζουν καί τήν μολύνουν. Ἄς προ-σπαθοῦμε ἀκόμη νά τήν καθαρί-ζουμε διά τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καί τῆς θείας Εὐ-χα-ριστίας, ὥστε νά παραμένει ὑγι-ής καί νά μήν κινδυνεύει νά παρα-λύσει καί πολύ περισσότερο νά μήν νεκρωθεῖ καί πεθάνει πνευματικά.

Ἄς ἀκούσουμε, γι᾽ αὐτό καί ἐμεῖς σήμερα τήν προτροπή τοῦ Κυρίου μας πρός τόν παράλυτο τῆς Προ-βατικῆς κολυμβήθρας: «Ἴδε ὑγιής γέγονας, μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μή χεῖρόν σοί τι γένηται», καί ἄς τήν ἀκολουθήσουμε.

Βλέπετε τήν περίοδο αὐτή πόσο ἀκολουθοῦμε τίς ὁδηγίες τῶν ἰατρῶν καί προσέχουμε νά μήν ἀσθενήσουμε καί παρακολουθοῦμε καθημερινά πόσοι πεθαίνουν, σάν νά ἔχουμε πόλεμο. Καλά κάνουμε καί προσέχουμε, καί πρέπει νά τό κάνουμε καί μέσα ἀκόμη στόν ἱερό ναό νά προφυλασσόμεθα. Ἀλλά «ἑνός ἐστί χρεία», καί αὐτό τό ἕνα εἶναι ἡ ψυχή μας. Ἄν ἀφήσουμε τήν ψυχή μας καί φροντίσουμε μόνο τό σῶμα, θά ἀκούσουμε αὐτό πού εἶπε ὁ Κύριος. Θά πρέπει νά φροντίζουμε τήν ψυχή μας, γιά νά μήν πεθάνουμε αἰώνια. Νά ζήσουμε σέ αὐτή τή ζωή, ὅλα αὐτά τά χρόνια πού μᾶς δίδει ὁ Θεός, καί νά τά ζήσουμε φροντίζοντας τήν ὑγεία μας, ἀλλά πάνω ἀπό ὅλα εἶναι ἡ ψυχική ὑγεία. Γι᾽ αὐτό ἄς ἀκολουθήσουμε τήν προτροπή τοῦ Κυρίου μας.

© ΙΜΒΝΚ Γραφείο Τύπου

© ΙΜΒΝΚ Γραφείο Τύπου

© IMBNK Γραφείο Τύπου

© IMBNK Γραφείο Τύπου

ΟΜΙΛΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ἑκατόν δύο χρόνια συμπληρώ-θη-καν φέτος ἀπό τήν ἡμέρα ἐκεί-νη, ἡ ὁποία συνδέθηκε μέ ἕνα ἀπό τά φοβερότερα ἐγκλήματα τοῦ 20ου αἰῶνος, τή Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπό τή 19η Μαΐου τοῦ 1919, κατά τήν ὁποία ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ Ἀτα-τούρκ ἀποβιβάσθηκε στό λιμάνι τῆς Σαμψούντας.

Δέν ἄρχισε οὔτε τελείωσε τότε τό ἀποτρόπαιο αὐτό ἔγκλημα. Εἶχε ἀρχίσει ἤδη τά προηγούμενα χρό-νια μία εὐρύτερη προσπάθεια ἐξο-ντώσεως τῶν λαῶν πού ζοῦσαν στά ἐδάφη τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτο-κρατορίας, μέ πρώτους τούς Ἀρμε-νίους πού κατεσφάγησαν τό 1915.

Οἱ Νεότουρκοι ἔβαλαν τώρα στό στόχαστρο τούς Ποντίους. Προ-σπάθησαν νά τούς ἐξοντώσουν μέ ἐκτοπισμούς, ἐκεῖνοι ὅμως ἀντι-στάθηκαν καί ὀργάνωσαν ἀντάρ-τικο. Ἀπό τό φθινόπωρο τοῦ 1916 ἄρχισαν συστηματικές σφαγές, διωγ-μούς, ἐκτοπισμούς πού διήρ-κεσαν μέχρι τό καλοκαίρι τοῦ 1917. Ὀργάνωσαν πορεῖες θανά-του γιά χιλιάδες χριστιανούς, ἀνά-μεσά τους ἡλικιωμένους καί γυ-ναι-κόπαιδα, πού στάλθηκαν στήν ἐξορία, ἀφοῦ ἀναγκάσθηκαν νά βαδίζουν ἐπί

πολλές ἡμέρες στήν ἐνδοχώρα τῆς Ἀνατολίας μέσα στό κρύο καί τήν πείνα, μέ σκοπό νά ἐξοντωθοῦν ἀπό τίς ἀφό-ρητες ταλαιπωρίες.

Τούς ἄνδρες καί τούς νέους εἴτε τούς ἐκτελοῦσαν ὁμαδικά στά χωριά τους, εἴτε τούς στρατολο-γοῦ--σαν στά τάγματα καταναγκα-στικῆς ἐργασίας, τά περιβόητα «Ἀμε-λέ Ταμπουρού», ὅπου ἐξα-ντλοῦντο καί πέθαιναν.

Ἡ κατάσταση στήν περιοχή ἦταν ἔκρυθμη ἐξαιτίας τῆς δράσεως ποικίλων ἡμιστρατιωτικῶν ὁμά-δων. Ἀπό τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1916 μέχρι τόν Φεβρουάριο τοῦ 1918 ἡ περιοχή τῆς Τραπεζοῦντος καί ὁ ἀνατολικός Πόντος βρισκόταν ὑπό τήν κατοχή τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ.

Ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ ἔφθασε ἐκεῖ μέ σκοπό νά περιορίσει τή δράση δια-φόρων ἐνόπλων συμμοριῶν. Σύντο--μα ὅμως συναντήθηκε μέ τόν ἀρχηγό τῶν συμμοριῶν, πού λυμαίνονταν τούς χρι-στιανικούς πληθυσμούς στήν πε-ριοχή τῆς Τραπεζοῦντος, τόν Τοπάλ Ὀσμάν, καί συγ-χρό-νως ἐνίσχυσε καί τούς Τούρκους στρα-τιῶτες, πού εἶχαν παραμείνει στήν Ἀνατολία, ἐνα-ντίον τῶν χριστια-νῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Ἔφθασαν μάλιστα μέχρι τοῦ ση-μείου νά κάψουν ζω-ντανούς τούς κατοίκους δύο χω-ριῶν τῆς Κερα-σοῦντος μέσα στόν ναό τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

Πολλοί ἦταν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι στήν προσπάθειά τους νά γλιτώ-σουν ἀπό τούς διωγμούς καί τίς σφαγές τῶν Τούρκων περνοῦσαν τά σύνορα καί κατέφευγαν στά παράλια τῆς Γεωργίας ἤ στόν Καύ-κασο ὡς πρόσφυγες.

«Ἴσως μόνον ὁ Πόντος, ἀνάμεσα σ᾽ ὅλα τά μέρη τοῦ μικρασιατικοῦ ἑλληνισμοῦ, νά προσέφερε τίς περισσότερες θυσίες. Τά βουνά, τά δύσβατα καί χιονοσκέπαστα βουνά τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀνατο-λῆς, πρός τήν Σεβάστεια, τήν Τοκάτη καί τό Τσορούμ, ὑπῆρξαν ὁ Γολγο-θᾶς τοῦ ἐκτοπισμένου ἑλληνι-σμοῦ», ἔγραφε στίς 17 Ἰανουαρίου τοῦ 1919 ὁ μητροπολίτης Νικοπό-λεως καί Κολω-νείας Γερβάσιος Σου-μελίδης.

Τά δεινά τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλλη-νισμοῦ δέν σταμάτησαν τό 1919. Τότε ἄρχισαν τά χειρότερα. Ἡ ἀλ-λαγή τῆς πολι-τι-κῆς καταστά-σεως στήν Τουρκία καί ἡ ὁλο-κλη-ρωτική ἐπικράτηση τοῦ Μουστα-φᾶ Κεμάλ τόν ἑπόμε-νο χρόνο ἀνέκοψε τίς ἐλ-πίδες τῶν Ποντίων πού ἐπεδίω-καν τήν ἀνεξαρτησία τους. Ἡ ἀνα-γνώρι-ση ἀπό τίς με-γάλες Δυνάμεις πού ἀκολούθησε ἐξανέμισε σχεδόν ὁλοκληρωτικά τίς προσδοκίες τους Ἑλλήνων γιά εὐνοϊκή λύση τοῦ προβλή-ματός τους.

Ἄρχισαν παρ᾽ ὅλα αὐτά διαπραγ-μα-τεύσεις μέ τούς Τούρκους γιά ἕναν Πόντο αὐτό-νομο πού θά ἐξα-σφάλιζε τήν ἰσο-πολιτεία σέ Ἕλ-λη-νες καί Τούρ-κους. Γιά τόν σκοπό αὐτό συναν-τήθηκε ὁ μητρο-πολί-της Τραπεζοῦν-τος Χρύσανθος στήν

Κων-σταντι-νούπολη μέ ἀντι-προσώπους τοῦ Κεμάλ, ὅμως κα-μία συμφωνία δέν ἐπετεύχθη, κα-θώς οἱ Τοῦρκοι εἶχαν ἄλλα σχέδια καί εἶχαν ἤδη κατά νοῦ τή δημι-ουργία ἑνός τουρκικοῦ κρά-τους, στό ὁποῖο δέν θά ὑπῆρχαν οὔτε δια-φορετικές ἐθνότητες οὔτε δια-φο-ρετικές θρησκεῖες.

Στή διετία πού ἀκολούθησε, 1920-1922, ὁ Ποντιακός Ἑλληνι-σμός πέρασε τήν ὀδυνηρότερη φά-ση τῆς ἱστορίας του, τή φρι-κτό-τε-ρη φάση τῆς Γενοκτονίας πού ὁλο-κλη-ρώθηκε μέ τόν ξεριζωμό πού ἐπέβα-λε ἡ Συνθήκη τῆς Λω-ζάνης.

Οἱ Τοῦρκοι, ἔχοντας κλείσει τά ἀνοικτά μέτωπα στή Μικρά Ἀσία, συνέχισαν τήν ἐξόντωση τῶν Ἑλ-λήνων. Ἐκεῖνοι προσπαθοῦσαν νά ἀντισταθοῦν ὅσο μποροῦσαν, ἀλλά δέν ἦταν εὔκολο, καθώς δέν εἶχαν ἀπό κανένα βοήθεια.

Ὁ Κε-μάλ Ἀτατούρκ χρησιμο-ποί-η-σε ὅλα τά μέσα γιά νά κάμψει τήν ἀντίσταση τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλ-λη-νι-σμοῦ. Γνώριζε πώς θά λυγί-σει, ἄν μείνει ἀκέφαλος. Καί αὐτό στό-χευε. Ἄρχισαν, λοιπόν, νά δικά-ζουν καί νά ἐκτελοῦν μέ τό αἰτιο-λογικό τῆς ἐθνικῆς δράσεως κατά τῆς Τουρκίας κληρικούς καί ἐπι-στήμονες, ἐμπό-ρους καί δια-νου-μέ-νους. Κατάλογοι μέ τά ὀνό-μα-τά τους ἀναρτῶντο στή Νομαρ-χία τῆς Τραπεζοῦντος καί καθημε-ρινά οἱ Ἕλ-ληνες ὁδηγοῦν-το στό μαρ-τύ-ριο.

Μεταξύ τῶν πρώτων καί ὁ Νίκος Καπετανίδης. Στίς ἀρχές τοῦ 1921 κλήθηκε νά παρουσιασθεῖ μαζί μέ τόν ἐπίτροπο τοῦ μητροπολίτου Χρυσάνθου, Ματθαῖο Κωφίδη, καί τόν Ἀλέ-ξαν-δρο Ἀκριτίδη, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς προσφύγων Τραπε-ζοῦ-ν-τος, στό λεγόμενο δικαστήριο τῆς ἀνεξαρτησίας. Λίγο νωρίτερα εἶχε γράψει στόν φίλο του Φίλωνα Κτενίδη, πού ἀγωνιζόταν μέ τόν ἑλληνικό στρατό στό μικρασιατικό μέτωπο. «Τρέχεις λιγότερους κιν-δύ-νους ἀπό μένα. Νά ξέρεις πώς δέν στέκεται γερά τό κεφάλι μου στούς ὤμους μου. Μά αὐτό δέν ση-μαίνει τίποτε. Κυττάχτε νά κάμετε καλά τή δουλειά σας καί δέν πει-ράζει ἄν λείψουν καί μερικά κε--φάλια ... σάν τό δικό μου. Χα-λάλι γιά τήν ἐλεύθερη Πατρί-δα». Μετά ἀπό πολύμηνη φυλάκι-ση στήν Ἀμά-σεια κυ-κλοφόρησε ἡ δυσά-ρε-στη εἴδηση: «Κρέμασαν τόν Κωφί-δην, τόν Ἀκριτίδην καί τόν Καπε-τα-νίδην».

«Ὑπό τήν ἔνοχον ἀδιαφορίαν τῆς χριστιανικῆς Δύσεως ἐν ἔτει 1453 ἔπεσεν ἡ Κωνσταντινούπολις καί ἐν ἔτει 1461 ἡ Τρα-πεζοῦς καί κατεστράφη ὁλόκληρος ἀκμαῖος πολιτισμός. Τῇ ἐνόχῳ συνεργίᾳ δύο μεγάλων χριστιανικῶν Δυνά-μεων, τῆς Αὐστρίας καί τῆς Γερμα-νίας, κατά τά ἔτη 1914-1918 ἐσφά-γη ὑπό τῶν Νεοτούρκων ὁλόκλη-ρον ἔθνος τό Ἀρμενικόν καί ἑκα-τον-τάδες χιλιάδων Ἑλλήνων βιαί-ως ἀπεσπά-σθησαν ἀπό τῶν ἑστιῶν αὐτῶν καί ἀπέθανον ἐν τῇ ἐξορίᾳ.

Τῇ ἐνόχῳ συνεργίᾳ τῶν συμμά-χων χριστιανικῶν Δυνάμεων τῆς Δύσεως κατά τά ἔτη 1919-1922 τό ἐθνικόν κίνημα τῶν Τούρκων τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ πασᾶ

συνε-πλή-ρωσε τό ἔργον τῶν Νεοτούρκων καί ἀπηγχόνισε κατά χιλιάδας Ἕλ-ληνες κλη-ρικούς καί προκρί-τους τοῦ Πόντου ... Καί ἐσβέσθη ἡ Ἐκ-κλησία τῆς Τραπεζοῦντος καί ἡ κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλ-λο-τρίοις ... Ὁδοί Τραπεζοῦντος πεν-θοῦσι παρά τό μή εἶναι ἐρχομέ-νους ἐν ἑορτῇ· πᾶσαι αἱ πύλαι αὐ-τῆς ἠφανισμέναι ... καί αὐτή πικραι--νομένη ἐν ἑαυτῇ».

Αὐτός πού τά ἔγραφε εἶχε ἀπό-λυτη γνώση τῆς καταστάσεως. Ἦταν ὁ μητροπολίτης Τραπεζοῦ-ντος Χρύσανθος. Καί τά λόγια του ἀνταποκρίνονται ἀπολύτως στήν ἀλήθεια.

Στό διάστημα μεταξύ τῶν ἐτῶν 1914 καί 1922 ἐξοντώ-θηκαν 200.000 περίπου Ἕλληνες τοῦ Πό-ντου. Ἑλληνικές πόλεις μέ συνε-χῆ ζωή καί πολιτισμό γιά περισ-σό-τερο ἀπό 2700 χρόνια κατα-στρά-φη-καν. Σχολεῖα, ἐκκλη-σίες, ἱδρύ-μα-τα ἐρημώθηκαν. Σύμφωνα μέ τούς ὑπολογισμούς τῶν ἱστορικῶν 815 ἑλληνικές κοι-νότητες, 1.134 ἐκκλησίες καί 960 σχολεῖα κατα-στράφηκαν. 353.000 Ἕλληνες, κά-τοικοι τοῦ Πόντου, σφαγιάσθηκαν, ἐξοντώθηκαν ἤ πέ-θαναν στίς πορεῖες ἀπό τίς κακουχίες καί τήν πεῖνα συνο-λικά. Ἀνυπολόγιστο εἶναι καί τό κόστος τῶν περιου-σιῶν καί τῶν χρημάτων πού ἄφησαν οἱ Ἕλλη-νες φεύγοντας ἀπό τίς ἑστίες τους. Ἡ κτηματική τους περιουσία ὑπο-λογίζεται σέ περισσότερα ἀπό 25 ἑκατομμύρια χρυσές τουρκικές λί-ρες, ἐνῶ τά κοσμήματα, τά χρήμα-τα καί τά χρε-όγραφα ὑπολογίζο-νται σέ περί-που 90 ἑκατομμύρια, χωρίς νά προσ-μετρήσει κανείς τά εἰσο-δή-ματα ἀπό τήν ἀκίνητη περι-ουσία, πού ἦταν ἀκόμη μεγαλύ-τερα.

Ὁ Ποντιακός Ἑλληνισμός, πού εἶχε ἀντέξει ἀναρίθμητες δυσκο-λίες γιά αἰῶνες καί εἶχε κατορθώ-σει νά φθάσει στίς τελευταῖες δε-κα-ετίες καί πάλι σέ ἐντυπω-σια-κή ἀνάπτυξη καί ἀκμή, ἀξιο-ποιώ-ντας τά μεταλλεῖα καί τίς δυνα-τότητες πού προσέφερε τό ἐμπόριο καί οἱ ἀνταλλαγές μέ τίς περιοχές τῆς Κριμαίας, ὁ Ποντιακός Ἑλλη-νι-σμός πού χάρη στήν οἰκονομική του ἄνθηση εἶχε κατορθώσει νά εὐημερεῖ καί νά παρουσιάζει καί δημοσιονομική ἄνοδο, ἀναγκά-σθη--κε νά ἐγκαταλείψει κάτω ἀπό τίς πιό τραγικές συνθῆκες γιά πά-ντα τόν τόπο του. Νά ἐγκατα-λεί-ψει τή γῆ τῶν πατέρων του καί νά πάρει τόν δρόμο τῆς προσφυ-γιᾶς, ἔχοντας μαζί του ἐλάχιστα ροῦχα μαζί μέ τίς εἰκόνες τῶν Ἁγίων.

Ἄν κάτι τούς κρατοῦσε ὄρθιους καί τούς ἔδινε τή δύναμη νά συνε-χίσουν τόν δρόμο τους μέχρι τήν Ἑλλάδα ἦταν οἱ μνῆμες ἀπό τούς προγόνους τους, πού ἤθελαν νά τίς διατηρήσουν ἀναλλοίωτες, ἀγω---νιζόμενοι νά στήσουν μία και-νούργια ζωή στή νέα πατρίδα.

«Ἀπό τίς 30.000 ἐκτοπισθέντες Ἕλ--ληνες, ἐκ τῶν παραλίων τοῦ Πό-ντου τό 1921 στό Χαρπούτ, ἔφθασαν μόλις 5.000», γράφει ὁ Ἀμερικανός ταγματάρχης Ὄουελ, ἐπικεφαλής τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπι---τροπῆς πού περιόδευσε στήν περιοχή. «Οἱ

ἄλλοι ἐκτελέσθηκαν ἤ πέθαναν στόν μακρύ δρόμο τῆς ἐξορίας», συνεχίζει. «Μετρήσαμε καθ᾽ ὁδόν 3.000 πτώματα κατά μῆ-κος τῶν ὁδῶν, βορά τῶν σκύ-λων, τῶν λύκων καί τῶν γυπαε-τῶν, διότι ἀπαγορεύουν οἱ Τοῦρ-κοι στούς συγγενεῖς τους νά τούς θά-ψουν! Τοῦρκοι ἀξιωματικοί καί στρατιῶτες προβαίνουν σέ ἀπί-στευ-τες ἀγριότητες».

Ἡ διάσημη Ἀμερικανίδα δημο-σιο-γράφος Ἔθελ Τόμσον μετέ-δω-σε: «Καθ᾽ ὁδόν συναντούσαμε ὁμί-λους γερόντων, παιδίων, σέ μία ἀτε-λείωτη πορεία μαρτυρίου, ὅπου ἔπεφταν νεκροί ἀπό τήν ἐξά-ντλησιν καί ἀπό τά χτυπήματα τῶν συνοδῶν Τούρκων. Οἱ περισ-σότεροι ἐκλιπαροῦν τόν θάνατον. Στήν πόλη Μεζερέχ, ξαφνικά ἀκού----σαμε φωνές περίπου τριακο-σίων παιδίων μαζεμένα σέ κύκλο. Εἴκοσι τσανταρμάδες-χωροφύλα-κες πού κατέβηκαν ἀπό τά ἄλογά τους, χτυποῦσαν σκληρά καί ἀνε-λέητα τά παιδιά μέ τά μαστίγια καί τά τρυποῦσαν μέ τά ξίφη τους γιά νά μήν κλαῖνε. Τό θέαμα ἦτο πρω-τοφανές, φρικῶδες! ... Ἡ Ἀμε-ρι-κανική Ὑπηρεσία», καταλήγει ἡ δημοσιογράφος, «ὑπολογίζει τούς Ἕλληνες πού ἐξολόθρευσαν οἱ Τοῦρκοι στή Σεβάστεια σέ τριάντα χιλιάδες».

Πόσοι ἦταν συνολι-κά οἱ Ἕλλη-νες τοῦ Πόντου πού ἐκτοπίσθηκαν καί πόσοι αὐτοί πού ἔπεσαν θύμα-τα μιᾶς φοβερῆς καί ἀπάνθρωπης γενοκτονίας εἶναι ἄγνωστο. Τά ποντιακά σωματεῖα ὑπολογίζουν ὅτι οἱ Πόντιοι πού ἐγκατα-στάθη-καν στήν Ἑλλάδα ἦταν περίπου 400.000.

Στά 102 χρόνια πού πέρασαν οἱ Ἕλληνες τοῦ Πόντου ἀλλά καί ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμός δέν ξέ-χασαν τί συνέβη. Ὁ Ποντιακός Ἑλ-ληνισμός δέν ξέχασε ποτέ οὔτε τίς παραδόσεις οὔτε τά ἤθη οὔτε τά ἔθιμα οὔτε τούς χορούς οὔτε τά τραγούδια τοῦ Πόντου, πού ἐκ-φρά-ζουν τόν πόνο ἀλλά καί τή λαχτά-ρα τῆς ψυχῆς τους γιά τίς πατρο-γονικές τους ἑστίες, καί ἀγωνίζο-νται γιά τήν ἀναγνώριση τῆς θη-ριωδίας πού ὑπέστησαν καί τῆς Γενο-κτονίας ἀπό ὅλον τόν κόσμο.

Ὁ ἀγώνας ὅμως γιά τήν ἀναγνώ-ριση τῆς Γενοκτονίας πού ὑπέστη ὁ Ποντιακός Ἑλληνισμός δέν εἶναι χρέος μόνο τῶν Ποντίων ἀλλά καί ὁλόκληρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ὅλου τοῦ πολιτισμένου καί δημο-κρα-τικοῦ κόσμου.

Εἶναι χρέος μας, ἰδιαιτέρως φέ-τος πού τιμοῦμε τά 200 χρόνια ἀπό τήν ἐθνική παλιγ-γενεσία, γιά τήν ὁποία ἀγωνί-σθη-κε καί ὁ Πο-ντι-ακός Ἑλληνι-σμός, νά ἀγωνι-σθοῦ-με ὅλοι μαζί, ἑνω-μένοι, καί ἰδίως οἱ Πόντιοι, μέ μία ψυχή καί μέ μία φωνή, χωρίς διαι-ρέσεις καί δια-σπά-σεις, γιά νά δι-και-ωθοῦν τά θύ-μα-τα μιᾶς ἀπάν-θρω-πης καί ἀπο-τρό-παιης ἐξοντώ-σεως καί νά καταδικαστοῦν ἀπερί-φραστα τά φοβερά ἐγκλήματα ἐναντίον τους καί κατά τῆς ἀν-θρω---πότητος.

Τίποτε δέν θά μπορέ-σουμε νά ἐπιτύχουμε, ἐάν δέν εἴ-μα-στε ἑνω-μένοι. Ἄς μήν τό

ξε-χνοῦ-με αὐτό!

Καί ἄς μήν ξεχνοῦμε ἀκόμη ὅλοι οἱ Ποντιακοί Σύλλογοι καί τά Πο-ντιακά Σωματεῖα ὅτι, ἐμεῖς πού κατοικοῦμε στήν Ἠμαθία ἔχουμε ἕνα προνόμιο μοναδικό, ὄχι μόνο πανελλαδικό ἀλλά καί παγκόσμιο, πού κανείς ἄλλος δέν ἔχει: νά ἔχουμε τόν Πόντο στήν Ἠμα-θία, δηλαδή στήν Παναγία Σουμελᾶ. Νά ἔχουμε τό μοναδικό αὐτό κει-μή--λιο, τή θαυματουργή εἰκόνα τῆς Πα-ναγίας μας, τό Προσκύνημά της, καί νά καταφεύγουμε ἐδῶ, ὅπως κατέφευγαν καί οἱ πατέρες μας καί τῆς ἐμπιστευ-όταν τά προ-βλήματά τους καί τῆς ἐξέφραζαν τόν πόνο τους.

Ἄν ἐμεῖς περιφρονοῦμε τήν Πα-να---γία Σουμελᾶ, ἄν ἀγνοοῦμε τό μοναδικό αὐτό προνόμιο καί τήν τιμή πού ἔχουμε, καί προτιμοῦμε νά μένουμε στό γράμμα τῶν ἀπο-φάσεων, καί νά διχαζόμαστε, τότε ἀπό ποῦ θά ζητήσουμε συμπαρά-στα-ση γιά τή δικαίωση τῶν νε-κρῶν μας; Καί μή ξεχνοῦμε ὅτι τό γράμμα κτείνει, τό πνεῦμα ζωογονεῖ.

Ἄν δέν ζητήσουμε συμ-παράστα-ση ἀπό τήν Κυρία Θεο-τόκο, ἀπό τήν Παναγία Σουμελᾶ, τότε ἀπό ποιόν νά περιμέ-νουμε συμ-πα-ρά-στα-ση καί βοήθεια; Ἀπό τίς ξένες δυνάμεις, ὅταν ἐμεῖς εἴμαστε διχασμένοι;

Τό γνωρίζουμε ὅλοι: τά παιδιά πρῶ-τα στή μητέρα τους καταφεύ-γουν καί ὕστερα στόν πατέρα τους καί σέ ὅλους τούς ἄλ-λους.

Αὐτό ἄς κάνουμε καί ἐμεῖς. Ἄς ζητήσουμε ὅλοι, ἑνω-μένοι, ἀπό τήν Παναγία Σουμελᾶ νά εἶναι συμπαραστάτις μας στόν ἀγώ-να γιά τήν ἀναγνώ-ριση τῆς Γενο-κτο-νίας τῶν πατέ-ρων μας. Ἄς μήν δώ-σουμε μέ τή στάση μας σέ τρί-τους τό δικαίωμα νά ἐπανα-λάβουν καί γιά μᾶς τούς στίχους τοῦ ἐθνι-κοῦ μας ποιητῆ:

«Μήν εἰποῦν στόν στοχασμό τους

τά ξένα ἔθνη ἀληθινά:

Ἐάν μισοῦνται ἀνάμεσό τους

δέν τούς πρέπει ἐλευθεριά».

Ἡ πρόσφατη ἀναγνώριση τῆς Γενο-κτονίας τῶν Ἀρμενίων ἀπό τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἐνθαρρύ-νει καί τίς δικές μας προσπάθειες γιά νά ἀναγνωρισθεῖ ἐπιτέλους καί ἡ Γενοκτονία τῶν Ποντίων ἀπό ὅλο τόν κόσμο. Εἶναι κάτι τό ὁποῖο πρέπει νά ἐπιδιώξουμε πάσῃ θυσίᾳ καί νά τό ἐπιτύχουμε. Τό ὀφείλουμε στούς προγόνους μας. Τό ὀφείλουμε στούς νεκρούς μας.

Ἂς μήν ἀδιαφορήσουμε. Ἂς μήν ὀλιγωρήσουμε. Εἶναι χρέος μας!

Τελειώνοντας, ἀδελφοί μου, δέν θά πρέπεινά ξεχνοῦμε ὅτι «ἡ Ρωμανία κι ἄν πέρασεν, ἀνθεῖ καί φέρει κι ἄλλο».

ΓΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΝΤΕ ΚΛΙΚ ΕΔΩ